

Boomsoorteneffect op de floristische biodiversiteit bij recente bebossingen op rijke landbouwgronden

Een **bebossing** op rijke, voormalige landbouwgronden zal geleidelijk de fysische, chemische en biotische karakteristieken wijzigen. Vooral de boomsoort stuurt dit proces, in wisselwerking met het bufferend vermogen van de bodem. Doordat in het verleden zelden bebossingen werden uitgevoerd op lemige en voedselrijke gronden, is de kennis over de snelheid van deze processen, de effecten van de verschillende boomsoorten en de gevolgen voor de biodiversiteit op deze bodems, zeer beperkt. De kennis van deze processen is echter van bijzonder belang om de consequenties voor de bodemvruchtbaarheid en de bodemontwikkeling te bepalen. Verder is het belangrijk om na te gaan op welke termijn beboste landbouwgronden zich kunnen ontwikkelen tot stabiele bosesystemen met een hoge biodiversiteit.

Volgende **onderzoeksvragen** zijn van belang: (1) Welke boomsoorten kunnen aangeplant worden om snel een soortenrijk bos te krijgen waar de omstandigheden gunstig zijn voor de vestiging van oud-bosplanten? (2) Welke evolutie kan verwacht worden bij bebossingen gedurende de eerste 50 jaar? (3) Hoe verandert de biodiversiteit en soortensamenstelling? en (4) Na welke bebossingsduur zijn oud-bosplanten in staat deze bossen te koloniseren?

Omdat verschillen in de vegetatie door tal van factoren gestuurd worden, is het de bedoeling een goed gedocumenteerde **introductieproef** van oud-bosplanten in het **Mortagnebos** (Zwevegem, West-Vlaanderen) aan te leggen. Dit bos werd immers zowat 20 jaar geleden aangeplant op leem in homogene blokken. Hierdoor vormt het een unieke site om de boomsoorteffecten op bodemontwikkeling en vestigingskansen voor oud-bosplanten te onderzoeken en na te gaan welke factoren (licht, bodem en/of strooisellaag) hierbij bepalend zijn.

Contactpersonen: Arno Thomaes en Kris Vandekerckhove

Bij jonge populierenaanplant op voormalig grasland zal de grasvegetatie doorgaans nog lange tijd domineren zoals hier te Hingene (foto Arne Verstraeten).

Ecologische waarde van populierenaanplantingen

Populieren worden omwille van hun productiviteit nog steeds frequent aangeplant, in het bijzonder door particulieren. Populierenaanplantingen beslaan momenteel ongeveer 14 % van het Vlaamse bosareaal en zullen nog geruime tijd een vast gegeven blijven, zodat het van belang is om na te gaan hoe de ecologische waarde van deze bossen zo optimaal mogelijk kan worden ontwikkeld. De natuurwaarde van populierenbossen is een zeer actueel discussiethema. Grote brandnetel (*Urtica dioica*) domineert vaak, maar soms komt ook een gevarieerde flora en fauna in populierenbossen voor.

Dit jaar werd het PBO-project 'Evaluatie van beheersmaatregelen om de ecologische waarde van populierenaanplantingen te optimaliseren' voortgezet. Het project verloopt in samenwerking met UG en RUCa. De **doelstelling** van dit project is om een beslissingsmodel met praktisch bruikbare beheersmaatregelen op te stellen, waarmee de ecologische waarde van populierenaanplantingen kan worden geoptimaliseerd. Twee deelaspecten van het concept ecologische waarde worden onderzocht, namelijk de soortensamenstelling van hogere planten en een beperkt aantal invertebratengroepen.

Dit jaar ging de aandacht vooral naar het afwerken van enkele detailstudies waarbij een aantal parameters en processen zijn onderzocht: het effect van kaalslag, functie van de onderetage, migratie van soorten, omvorming naar loofhout en vergelijking van een aaneengrenzend populieren- en een essenbestand met identieke voorgeschiedenis. De verkregen inzichten boden de mogelijkheid een eerste zeer preliminair beslissingsmodel op te stellen. Een aantal bijzondere bevindingen werden reeds gepubliceerd in de Vlaamse vakbladen voor bosbouw en natuurbehoud.

Contactpersonen: Arne Verstraeten, Luc De Keersmaecker en Kris Vandekerckhove

